

Vergaderjaar 2002–2003

28 840

Samenvoeging van de gemeenten Geldrop en Mierlo

Nr. 3

Het advies van de Raad van State wordt niet openbaar gemaakt, omdat het zonder meer instemmend luidt/uitsluitend opmerkingen van redactionele aard bevat (artikel 25a, vierde lid, onderdeel b, van de Wet op de Raad van State).

MEMORIE VAN TOELICHTING

1. Inleiding

Dit voorstel betreft de samenvoeging van de gemeenten Geldrop (28 000 inwoners) en Mierlo (10 000 inwoners) tot de nieuwe gemeente Geldrop-Mierlo. Daarmee ontstaat een krachtige buurgemeente met ongeveer 38 000 inwoners tussen Eindhoven en Helmond. De nieuw te vormen gemeente kan een belangrijke partnergemeente in de regio zijn, die onder meer een belangrijke taak krijgt met het beheer van het interstedelijk groengebied waarvan de nieuwe gemeente deel uitmaakt.

2. Voorgeschiedenis

De onderhavige samenvoeging maakte oorspronkelijk deel uit van de herindeling in de regio Eindhoven-Helmond. Het vorige kabinet heeft op basis van de gevoerde procedure op grond van artikel 12 van de Wet algemene regels herindeling een wetsvoorstel voor advies voorgelegd aan de Raad van State. De tien gemeenten in deze regio zijn indertijd niet opgenomen in de herindelingsprocedure die met de Wet van 11 september 1996 tot gemeentelijke herindeling in de samenwerkingsgebieden Midden-Brabant, Breda en Westelijk Noord-Brabant en in een gedeelte van de samenwerkingsgebieden Zuidoost-Brabant en 's-Hertogenbosch (Stb. 1996, 449) haar beslag heeft gekregen. Aanvankelijk gaf het gemeentebestuur van Geldrop de voorkeur aan zelfstandigheid. Op 24 oktober jl. heb ik met de gemeentebesturen uit deze regio en het provinciebestuur van Noord-Brabant overleg gevoerd. Tijdens dit overleg heb ik deze besturen meegedeeld dat het wetsvoorstel tot gemeentelijke herindeling in de regio Eindhoven-Helmond zich niet verdraagt met het strategisch akkoord. Dit verzet zich tegen herindelingsprocedures die door opmerkingen het rijk worden geïnitieerd. Door de gemeentebesturen van Geldrop en Mierlo ben ik vervolgens verzocht te bevorderen dat op basis van de reeds gevoerde procedure op basis van artikel 12 van de Wet algemene regels herindeling een separaat wetsvoorstel wordt ingediend, dat ertoe strekt deze gemeenten op vrijwillige basis samen te voegen. Beide gemeentebesturen hebben daarbij bovendien aangegeven bij voorkeur per 1 januari 2004 te worden samengevoegd. Het provinciebestuur van Noord-Brabant heeft tijdens het overleg aangegeven dat deze samenvoeging goed past in het provinciale beleid. Het onderhavige voorstel kan

worden beschouwd als partieel voorstel op basis van de reeds gevoerde arhi-procedure. Het kabinet heeft ervan afgezien thans een definitieve beslissing te nemen over het wetsvoorstel tot gemeentelijke herindeling in de regio Eindhoven-Helmond, maar heeft besloten deze beslissing aan het volgende kabinet over te laten. Het is wel wenselijk om -gelet op de wens van de beide gemeenten die bestuurlijk onomstreden is, en in aanmerking nemende dat de beoogde fusie ook onderdeel uitmaakt van het grotere wetsvoorstel- zoveel mogelijk te bevorderen dat de samenvoeging per 2004 zijn beslag zou kunnen krijgen.

3. Inhoud en draagvlak van het voorstel

De huidige omvang van de gemeente Mierlo was voor mijn ambtsvoorganger de aanleiding tot een discussie over het gewenste schaalniveau in de context van grootstedelijke ontwikkelingen. Zowel de raad van Geldrop als de raad van Mierlo zijn in de loop van het herindelingsproces in de regio Eindhoven-Helmond tot de conclusie gekomen dat de samenvoeging van Geldrop en Mierlo goede perspectieven voor de toekomst biedt. Beide raden zijn van mening dat er zo een nieuwe gemeente ontstaat die qua bestuurlijke schaal dicht bij de burger kan blijven staan en waarin de eigen identiteit en het eigen karakter van de twee kernen in grote mate gehandhaafd blijven. Ook ik ben van mening dat in een tijd van vele en ingrijpende veranderingen, bijvoorbeeld op het terrein van de informatietechnologie en een voortgaande decentralisatie van taken naar het lokale niveau, het lokaal bestuur hierop goed toegerust moet zijn. Tegen die achtergrond is het gewenst dat Mierlo zijn toekomst zal vinden in een breder bestuurlijk verband. Door de ligging van Geldrop in het interstedelijk groengebied en de oriëntatie van Mierlo op Geldrop is de samenvoeging van Geldrop met Mierlo een logische en aantrekkelijke optie. Geldrop heeft geen tot weinig uitbreidingsmogelijkheden voor wonen, werken en andere voorzieningen. Tegelijkertijd staat Geldrop voor een omvangrijke herstructurering van het verouderde woningbestand. Een samenvoeging van beide gemeenten kan een bijdrage leveren aan het verminderen van de scherpste van de meer grootstedelijke problematiek, waar het deze woningvoorraad van Geldrop betreft.

Bij de voorbereiding van hun standpunt hebben de beide gemeentebesturen overleg gevoerd met de plaatselijke burgercomité's. De gemeentebesturen meldden dat de burgercomité's zich geheel kunnen vinden in deze samenvoeging. Ook is in opdracht van de gemeentebesturen door het NIPO een telefonische enquête gehouden onder 1 000 inwoners, waaruit bleek dat in Geldrop 77% en in Mierlo 84% van de inwoners de samenvoeging steunt. Zowel in Geldrop als Mierlo mag de samenvoeging derhalve op breed draagvlak onder de bevolking rekenen.

Als naam van de nieuwe gemeente is gekozen voor «Geldrop-Mierlo». De gemeentebesturen hebben mij informeel in kennis gesteld van de door hen gewenste naam voor de nieuwe gemeente. Indien de raad van de nieuw te vormen gemeente een voorkeur heeft voor een andere naam, kan op grond van artikel 158 van de Gemeentewet de naam worden gewijzigd.

Beide gemeenten zijn druk doende voorbereidingen voor een soepele overgang naar de nieuwe situatie te treffen.

Grenscorrectie met Eindhoven

Het gebied van de voormalige DAF-fabrieken en het gebied tot het Eindhovens kanaal gaan conform een vroeger provinciaal voorstel (Herindelingsplan regio Zuidoost-Brabant van februari 1993) bij grens-

rectie over naar Eindhoven. Deze grenscorrectie was tevens opgenomen in het herindelingsontwerp met betrekking tot de regio Eindhoven-Helmond. Een deel van het eerste gebied is in gebruik door SP Aerospace en Vehicle Systems BV en het industrieterrein De Hooge Akker is momenteel bestemd voor de lokale Geldropse bedrijvigheid. Dat was dan ook de reden voor het gemeentebestuur van Geldrop om in de schriftelijke reactie op het herindelingsontwerp met betrekking tot de regio Eindhoven-Helmond te verzoeken alleen het onbebouwde deel van het voormalige DAF-complex over te laten gaan naar Eindhoven. In het onderhavige wetsvoorstel is deze wens van het gemeentebestuur van Geldrop overgenomen en blijft het bebouwde deel van het terrein anders dan in het herindelingsontwerp voor de regio Eindhoven-Helmond bij de nieuwe gemeente Geldrop.

De grenscorrectie tussen Eindhoven en Geldrop ten noorden van het Eindhovens kanaal bij Hulst (Urkhoven), eveneens opgenomen in het herindelingsontwerp voor de regio Eindhoven-Helmond, draagt bij aan een logisch grensbeloop met de gemeente Eindhoven. De gemeentebesturen van Geldrop en Mierlo zijn hiermee akkoord.

Wijziging van de wet tot vereeniging van de gemeenten Lith, Lithoijen en Oijen c.a.

Burgemeester en wethouders van de gemeente Lith hebben bij brief van 14 januari 2003 verzocht artikel 14 van de samenvoegingswet van de voormalige gemeenten Lith, Lithoijen en Oijen c.a. (wet van 30 december 1938) te schrappen. In dit artikel is bepaald dat in de opgeheven gemeente Oijen een hulpsecretarie zal zijn, waar alle handelingen verricht kunnen worden die in het gemeentehuis plaats moeten hebben. Aan het verzoek van het college ligt onder meer ten grondslag dat slechts een zeer beperkt aantal burgers nog gebruik maakt van de gemeentelijke dienstverlening in Oijen (ongeveer 2 bezoekers per maand) en dat er om een goede dienstverlening te garanderen fors geïnvesteerd zal moeten worden in o.a. beveiliging en apparatuur. Omdat er naar mijn mening er geen reden is om dit verzoek te weigeren en om op zo kort mogelijke termijn aan dit verzoek tegemoet te kunnen komen, wordt in dit wetsvoorstel het betreffende artikel ingetrokken.

4. Financiële aspecten

Er is geen aanleiding om te veronderstellen dat zich tijdelijk of structureel financiële complicaties zullen voordoen, of om te twijfelen aan de financiële levensvatbaarheid van de nieuwe gemeente Geldrop-Mierlo.

De gemeentefondsuitkering is sedert de inwerkingtreding van de Financiële-verhoudingswet in 1997 expliciet kostengeoriënteerd en reorganisatiebestendig. Bij samenvoeging van gemeenten is de maatstaf herindeling van toepassing, die voorziet in een tijdelijke verhoging van de algemene uitkering aan de nieuwe gemeente.

De algemene uitkering van de nieuwe gemeente Geldrop-Mierlo zal naar huidig inzicht bijna € 0,4 miljoen lager liggen dan de som van de algemene uitkeringen van Geldrop en Mierlo. Dit is het gevolg van het wegvallen van eenmaal het vaste bedrag en van de wijziging van de schaalfactor sociale dienst. Binnen het kostengeoriënteerde verdeelstelsel zijn deze onderdelen bedoeld als compensatie voor kleinschaligheid. Zij zijn na de herindeling uiteraard niet langer noodzakelijk. Een klein gedeelte van de teruggang heeft betrekking op de grenswijziging met Eindhoven.

De uitkering op de maatstaf herindeling zal circa € 2,8 miljoen bedragen. Van dit bedrag zal circa € 1,1 miljoen (40%) in het eerste jaar tot uitkering komen.

5. Inwerkingtreding en tussentijdse verkiezingen

Voordat de herindeling met ingang van 1 januari van het desbetreffende jaar geëffectueerd wordt, zullen in november of december daaraan voorafgaand herindelingsverkiezingen plaatsvinden.

Tijdens het bestuurlijk overleg van 24 oktober 2002 is gebleken dat de wens van beide gemeentebesturen is dat de samenvoeging zal plaatsvinden per 1 januari 2004. Daartoe moet het wetsvoorstel voor het zomerreces van 2003 zijn aanvaard door beide kamers. Indien een spoedige parlementaire behandeling niet mogelijk is, zal de samenvoeging plaatsvinden per 1 januari 2005.

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
J. W. Remkes